

स्वभाषा रक्षण अन् संवर्धन विषयक ग्रंथमालिका : मराठी - खंड ७

देवभाषा, वनस्पती अन् प्राणी, तसेच अन्य लोक यांच्या भाषा

अनुक्रमणिका

(काही वैशिष्ट्यपूर्ण सूत्रे ' * ' या चिन्हाने दर्शवली आहेत.)

१. सर्वसाधारण ज्ञान (उपलब्ध ज्ञानावर आधारित भाषा)	१७
* जागृतीत नादभाषा, तर स्वप्नात प्रकाशभाषा असणे	१७
* उच्चार	१७
* शब्द आणि अर्थ	१७
* शब्दांना अर्थ कसे प्राप्त झाले, याचे विवरण वेदात असणे	१८
* शब्द सजीव असणे	२०
* देवभाषा संस्कृत आणि मानवभाषा	२१
* शुद्ध भाषा म्हणजे काय ?	२१
* भाषा शुद्ध असण्याचे महत्त्व	२१
* देवनागरी लिपीचे महत्त्व !	२२
* स्वभाषेनेच प्रगती शक्य !	२३
* जपानच्या प्रगतीचे रहस्य - मातृभाषा	२३
* पाश्चात्यांचे भाषेच्या निर्मितीविषयीचे अयोग्य अनुमान	२४
* भाषाबंधुत्व	२४
२. मातृभूमी, मातृदेवी (सरस्वती) आणि मातृभाषा	२५
* मातृभाषा	२५
* विविध लाभ	२५
* मातृभाषेचे महत्त्व	२५
३. बहुभाषिक राष्ट्र	२६
* बहुभाषिक राष्ट्रांचा ज्हास होतो !	२६

४. सनातनच्या साधकांनी केलेले शब्दांचे प्रयोग आणि अनुभूती	२६
* 'हिंदू' आणि 'धर्म'	२६
* 'रक्षक' आणि 'शक्ती' * 'धर्मशक्ती'	२७
५. वेगवेगळ्या भाषांतील शब्द, तसेच पंथ आणि धर्म यांच्याशी संबंधित नावे उच्चारण्याचे सूक्ष्म-ज्ञानविषयक प्रयोग / चित्रे	३५
* 'इंग्लिश' हा शब्द उच्चारणे	३५
* 'भूत' हा शब्द उच्चारणे	३८
* 'काशी' हे हिंदूंच्या पवित्र नगरीचे नाव उच्चारणे	४१
* 'मथुरा' हे हिंदूंच्या पवित्र नगरीचे नाव उच्चारणे	४२
* 'श्रीराम' हे नाव उच्चारणे	४४
* 'श्री गुरुदेव दत्त ।' हा नामजप उच्चारणे	४५
* 'श्रीकृष्ण' हे नाव उच्चारणे	४६
* 'श्री दुर्गादेवी' हे नाव उच्चारणे	४६
६. साधकातील मांत्रिक प्रकट झाल्यावर जाणवलेल्या गोष्टी आणि त्याने सांगितलेले ज्ञान (माहिती)	४८
७. सर्वसाधारण ज्ञान (सूक्ष्म-जगतातून मिळालेल्या ज्ञानावर आधारित)	४९
* सप्तलोकांतील जिवाचे नाव आणि भाषा	४९
* सप्तपाताळांतील जिवाचे नाव आणि भाषा	५१
* सप्तनरकांतील जिवाची भाषा	५२
* मानवाची आणि देवतांची भाषा	६६
* पक्षी आणि पशू यांपर्यंत एकच मूलतत्त्व भाषा असणे	७२
* पशू-पक्षी आणि मानव यांची भाषा	७३
* पशूंची ध्वनीयुक्त भाषा आणि मानवाची स्वरयुक्त भाषा	७४
* मुंग्यांचे एकमेकांना भेटल्यावर होणारे बोलणे	७६

मनोगत

चैतन्यमय हिंदु संस्कृती टिकवण्याचा 'भाषा' हा एक आवश्यक घटक आहे. या भाषेचे, म्हणजेच स्वभाषेचे महत्त्व जाणून तिचा अभिमान बाळगून तिच्या संवर्धनासाठी प्रत्येकाने प्रयत्न करणे आवश्यक आहे. ती एक सतत चालू रहाणारी प्रक्रियाच आहे. यासंबंधाने या ग्रंथात भाषेचे महत्त्व कथन करण्यात आले आहे.

मानवभाषेच्या जन्माची (भाकड)कथा सांगतांना पाश्चात्यांच्या प्रभावाखालील संशोधक सांगतात, 'प्रथम अंगविक्षेप, नंतर मुद्राभिनय, नंतर पशु-पक्ष्यांसारखा ध्वनी काढणे, यातून हळूहळू मानवाला भाषा गवसली.' भारतातील बहुतांश विद्यापिठांतूनही अशाच आशयाचा भाषा-इतिहास आजही विद्यार्थ्यांना शिकवला जातो. ज्या ईश्वराने मनुष्याला केंद्रीभूत ठरवून हे विश्व निर्माण केले, ज्याने ध्वनी ऐकण्यासाठी मनुष्याला कान दिले, बोलण्यासाठी जीभ दिली; त्याने या दोन ज्ञानेन्द्रियांचा वापर करण्यासाठी 'भाषा' मात्र दिली नाही, मानवालाच ती विकसित करावी लागली, हे पाश्चात्यांचे म्हणणे हास्यास्पद आणि अतर्क्य आहे. हे विश्व निर्माण करतांना केवळ मानवालाच नव्हे, तर प्रत्येक जिवालासुद्धा आवश्यक असणारी भाषा ईश्वराने दिली आहे.

मानव, पशू आणि पक्षी यांची ध्वनीयुक्त अशी स्थूल भाषा असते; झाडे, जिवाणू आणि जंतू यांची सूक्ष्म ध्वनीलहरीयुक्त भाषा असते, तर देहातील पेशींची सूक्ष्म स्पंदनयुक्त भाषा असते. या सर्वांचा उहापोह या ग्रंथात केला आहे.

सात लोक, सात नरक आणि सात पाताळ या लोकांतही भाषांचा वापर केला जातो. तेथे बोलल्या जाणाऱ्या भाषांची वैशिष्ट्ये, भाषा बोलण्याचे प्रत्यक्ष प्रमाण, तेथील भाषांची आणि त्यांतील अक्षरांची संख्या, तसेच चैतन्याचे प्रमाण आदी ज्ञान येथे दिले आहे. सामान्य माणसाला हे सर्व अद्भुतच वाटेल. शब्दांचे सूक्ष्मातील प्रयोग आणि सूक्ष्म-चित्रेही या ग्रंथात दिली आहेत.

ज्या ईश्वराने या भूतलावरील प्राणीमात्र, जीवजंतू, इतकेच नव्हे, तर विविध लोकांसाठीही भाषा निर्माण केल्या, त्या ईश्वराशी कृतज्ञ राहून चैतन्यमय भाषा जिवंत ठेवण्यासाठी प्रयत्न करण्यास सर्वांना स्फूर्ती मिळो, ही श्री गुरुचरणी प्रार्थना ! - संकलक